

Kainet-kirjastojen yhteiset käytösäännöt ja maksut

2107/12.09.00.00/2025

SIVLTK 26.03.2025 § 27

Valmistelija

Kirjastotoimenjohtaja Aino Satama, 044 581 1488,
aino.satama@suomussalmi.fi

Kainuun kuntien yhteisessä Oktetti soimaan -hankkeessa on selvitetty Kainuun kirjastojen yhteistoiminnan syventämistä ja laajentamista. Yksi hankkeen päätavoite oli Sotkamon kunnankirjaston liittyminen Kainet-kirjastoihin, jonka jälkeen mukana ovat kaikki Kainuun kirjastot. Tämän tavoitteen toteutumisen jälkeen seuraavana päätavoitteena on käytösääntöjen ja maksujen yhtenäistäminen. Hankkeelle on myöntänyt avustusta Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto 30 000 €.

Hankkeessa on nyt laadittu Kainet-kirjastoille yhteiset käytösäännöt ja maksut. Yhtenäisillä käytösäännöillä pyritään selkeyttämään kirjastossa asiointia ja edistetään tasapuolista asiakkaiden kohtelua Kainuun kirjastoissa. Yhtenäistäminen helpottaa myös Kainuun kirjastojen välistä yhteistyötä, kun kaikki noudattavat samoja periaatteita ja käytäntöjä toiminnassaan. Lisäksi asiakasmaksujen verkkomaksaminen on mahdollista ottaa käyttöön samoilla maksuilla ja säännöillä.

Kirjaston säännöt ja maksujen perusteet ovat tarkasti säänneltyjä kirjastolaissa. Seutumaksusta eli toisen kunnan aineiston varaamisesta ja kuljettamisesta päätettiin luopua vallitsevan kirjastolaintulkinnan mukaisesti. Hankkeen aikana tehdyn kyselyn perusteella myös asiakkaat toivovat seutumaksun poistamista. Koska seutumaksu poistuu, aineiston tehokas liikkuminen on entistä tärkeämpää. Noutamattomat varaukset ja myöhässä oleva aineisto hidastaa aineiston liikkumista ja aiheuttaa harmia varausjonossa odotteleville asiakkaille.

Kirjastolain mukaisesti maksuilla katetaan kuluja, joita myöhässä olevan aineiston ja noutamattomien varausten käsittely sekä muistutusten lähettäminen aiheuttaa. Maksujen yleistä tasoa nostetaan vastamaan nykyistä kustannustasoa. Valtakunnallisesti verrattuna Kainetin maksut ovat keskitasoa. Tiivistettynä muutokset ovat seutumaksun poistuminen, muistutusmaksun ja noutamattoman varauksen maksun nouseminen sekä päiväkohtaisen myöhästymismaksun käyttöönotto osalla kunnista.

Kainet-kirjastojen ohjausryhmässä todettiin, että kaikkia maksuja ei ole tarpeen tai niitä on vaikea yhtenäistää. Näiden maksujen perusteita ei ole myöskään määritelty kirjastolaissa. Tällaisia maksuja ovat esimerkiksi kopiointi, kaukolainaus, myynnissä olevat poistokirjat, laskutuslisät, tilavuokrat jne.

Kainet-kirjastojen johtoryhmä on kokouksessaan 25.2.2025 päättänyt esittää uudet käytösäännöt ja maksut kunnille hyväksyttäväksi (Liite 1). Käytösäännöt tulevat voimaan 14.5.2025 tai viimeistään Kainetin ja Sotkamon kunnankirjaston tietokantojen yhdistämistöiden jälkeen. Käytösäännöt ja -maksut pohjautuvat Lakiin yleisistä kirjastoista 1492/2016, Tietosuoja lakiin 1050/2018, 4§ ja 29§, Tietosuoja-asetukseen 2016/679 artiklat 13–18 sekä Kainet-kirjastojen ja Sotkamon kunnankirjaston aiempiin käytösääntöihin ja -maksuihin.

Suomussalmen kunnan hallintosäännön §27 kohta 5 (valtuusto 11.11.2024 §57) mukaan sivistyslautakunta päättää toimialansa taksoista sekä palveluista ja tuotteista perittävistä makuista.

Liite 2

Suomussalmen kunnan kirjastomaksut

**Sivistysjohtajan
esitys**

Sivistyslautakunta hyväksyy Kainet-kirjastojen käyttösäännöt ja maksut (Liite 1) sekä Suomussalmen kirjaston muut maksut (Liite 2)

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

**Toimeksi
Tiedoksi**

Kirjastopalvelut
Kirjastopalvelut
